

AVRUPA KONSEYİ

BAKANLAR KOMİTESİ

İDARİ MAKAMLARCA TAKDİR YETKİSİ KULLANMASI HAKKINDA ÜYE DEVLETLERE YÖNELİK BAKANLAR KOMİTESİ

TAVSİYE KARARI No. R (80) 2

(11 Mart 1980 tarihinde Deleğeler Komitesinin 316.
Toplantısında Bakanlar Komitesi tarafından kabul edilmiştir)

Unofficial translation to Turkish: Recommendation No. R(80)2 of the Committee of Ministers concerning the exercise of discretionary powers by administrative authorities (Adopted by the Committee of Ministers on 11 March 1980, at the 316th meeting of the Ministers' Deputies)

Text originated by, and used with the permission of, the Council of Europe. This unofficial translation is published by arrangement with the Council of Europe and with financial support of the European Union within the EU-CoE Joint Project on Improving the Effectiveness of the Administrative Judiciary and Strengthening the Institutional Capacity of Council of State, but under the sole responsibility of the translator.

Bu yayının orijinali Avrupa Konseyi tarafından hazırlanmış ve Konseyin izniyle kullanılmıştır. Bu resmî olmayan çeviri, Avrupa Konseyinin düzenlemesiyle basılmış olup, "İdari Yargının Etkinliğinin Artırılması ve Danıştayın Kurumsal Kapasitesinin Güçlendirilmesi" AB-AK Ortak Projesi kapsamında, Avrupa Birliği'nin maddi desteği ile hazırlanmıştır. Çevirmenin yegâne sorumluluğu altındadır.

Bakanlar Komitesi, Avrupa Konseyi Tüzüğü 15.b Maddesi hükümleri uyarınca,

Avrupa Konseyinin amacının üyeleri arasında daha yakın bir birliğin gerçekleştirilmesi olduğunu dikkate alarak;

İdari makamların faaliyet gösterdiği alanların giderek arttığını ve bu süreçte idarenin sıklıkla takdir yetkisi kullanmak durumunda olduğunu gözönünde bulundurarak;

Tüm üye devletlerde, aynı zamanda, idari makamların bu yetkinin verilme amacını gerçekleştirmesinin de önüne geçmeden, takdir yetkisinin keyfî ya da diğer uygun olmayan şekillerde kullanılmasına karşı gerçek ya da tüzel kişilerin hak, özgürlük ve menfaatlerinin korunmasının teşvik edilmesi için ortak ilkeler belirlenmesinin arzu edilir olduğunu değerlendirerek;

R (77) 31 sayılı Karar'da belirtildiği şekilde, idari makamların işlemleriyle ilgili olarak bireyin korunmasını düzenleyen genel ilkeleri hatırd tutarak;

Takdir yetkisi kullanılan işlemlerde bahsi geçen Karar hükümlerinin takviye edilmesinin arzu edilir olduğunu dikkate alarak,

Üye devletlerin hükümetlerine:

- Yasa ve uygulamalarında bu Tavsiye Kararı'nın ekinde yer alan ilkelerin yol göstermesi;
- Bu Tavsiye Kararı'nda belirtilen konularla ilgili herhangi bir önemli gelişmenin vakit geçirmeden

Avrupa Konseyi Genel Sekreterine bildirilmesini tavsiye eder.

Avrupa Konseyi Genel Sekreterini, bu Tavsiye Kararı'nın içeriğini Finlandiya Hükûmetinin bilgisine sunmakla görevlendirir.

Tavsiye Kararı No. R (80) 2 Eki

İdari makamlarca takdir yetkisi kullanılmasında uygulanacak ilkeler

I. Kapsam ve tanımlar

Takdir yetkisi kullanılan idari işlemlerle ilgili olarak kişilerin hak, özgürlük ve menfaatlerinin korunmasına ilişkin aşağıda belirtilen ilkeler geçerlidir:

(77) 31 sayılı Karar uyarınca, "idari işlem" terimi, kamu gücü kullanılarak alınan, gerçek ya da tüzel kişilerin hak, özgürlük ya da menfaatlerini doğrudan etkileyebilecek mahiyetteki her tür münferit tedbir ya da karar anlamındadır.

"Takdir yetkisi" terimi, alınacak kararda idari makamın yasal olarak kabul edilebilecek birkaç karar içinden en uygun bulduğunu seçebilmesine imkân verecek şekilde idari makama bir dereceye kadar serbesti tanıyan yetki anlamındadır.

Bu ilkelerin uygulanmasında, iyi ve etkin idarenin gerekleri ile üçüncü kişilerin menfaatleri ve temel kamu yararları da usulünce dikkate alınmalıdır. Bu gerekler ve menfaatlerin özel durumlarda ya da kamu idaresinin belirli alanlarında bu ilkelerden bir ya da daha fazlasının uygulanmamasını gerektirdiği hallerde, yine de bu Tavsiye Kararı'nın ruhuna uygun davranmak için her tür çaba gösterilmelidir.

II. Temel ilkeler

Takdir yetkisini kullanan bir idari makam:

1. Bu yetkinin verilme amacının dışında bir amaç gütmeyiz;
2. Nesnellik ve tarafsızlık gözetir; yalnızca özel duruma ilişkin unsurları dikkate alır;
3. Hakkaniyete uymayan ayrımcılıktan kaçınarak kanun önünde eşitlik ilkesini gözetir;
4. Kararından olumsuz etkilenebilecek kişilerin hak, özgürlük ve menfaatleri ile güttüğü amaç arasında uygun bir denge gözetir;
5. Söz konusu meseleyle ilgili olarak makul bir süre içinde karar alır;
6. Tüm idari ilkeleri her olayın özel koşullarını dikkate alarak tutarlı bir şekilde uygular.

III. Usul

(77) 31 sayılı Karar'da belirtilen, genel idari işlemleri düzenleyen adil idari usule ilişkin ilkelere ek olarak, özellikle takdir yetkisi kullanılan idari işlemlerde aşağıda belirtilen ilkeler uygulanır.

7. Takdir yetkisi kullanılmasını düzenleyen tüm genel idari ilkeler:
 - i. alenidir, veya
 - ii. kendisi hakkında bir işlem tesis edilmesi öncesinde veya sonrasında, talebi üzerine ilgili kişiye uygun bir şekilde ve gerektiği ölçüde bildirilir.
8. Bir idari makamın ilgili kişinin hak, özgürlük veya menfaatlerini olumsuz olarak etkileyecek şekilde, genel idari ilkelerden uzaklaşarak takdir yetkisini kullandığı hallerde, ilgili kişiye bu kararın gerekçelerine dair bilgi verilir.

Bu bilgi, söz konusu işlemde gerekçeler belirtilerek ya da ilginin talebi üzerine makul bir süre içinde yazılı olarak verilir.

IV. Denetim

9. Takdir yetkisi kullanılarak gerçekleştirilen bir işlem, bir mahkeme ya da bağımsız bir kurul tarafından gerçekleştirilecek hukukilik denetimine tabidir.

Bu denetim, söz konusu işlemle ilgili hem hukukilik hem de esas bakımından karar verme yetkisini haiz bir idari makam tarafından gerçekleştirilecek bir ön denetim imkanını dışlamaz.

10. Yasalarda takdir yetkisi kullanılarak alınacak bir karar için herhangi bir süre kısıtlamasının öngörülmediği

durumlarda idari makamın kararını makul bir süre içinde almaması, bu amaçla yetkili olan bir makamın denetimine tabi olabilir.

11. Takdir yetkisinin kullanılmasını denetleyen mahkeme ya da diğer bir bağımsız kurulun, görevini yerine getirmek için gerekli bilgileri alma yetkisi vardır.

Bu belgenin çevirisi, *İdari Yargının Etkinliğinin Artırılması ve Danıştayın Kurumsal Kapasitesinin Güçlendirilmesi* projesi kapsamında Avrupa Birliği, Avrupa Konseyi ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından ortak finanse edilmiştir.

Translation is co-funded by **the European Union, the Council of Europe and the Republic of Turkey** under the Project on *Improving the Effectiveness of the Administrative Judiciary and Strengthening the Institutional Capacity of Council of State.*